

Handläggare: Agneta Stenborg
Telefon: 08 508 14 000

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Uppföljning och analys av fritidsgårdar och parklekar på entreprenad

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att:

1. I samband med att avtalet löper ut för parkleken Rågдалen 2013-11-30 överta driften i egen regi.
2. Utredda vidare frågan om upphandling, samverkansavtal eller andra former för medverkan från aktörer avseende fritidsområde 1 och 2 som kan träda i kraft då avtalet löper ut 2014-05-31.

Leif Sjöholm
Stadsdelsdirektör

Lena Holmdahl
Bitr. Stadsdelsdirektör

Elisabeth Richter Hagert
Avdelningschef förskola och fritid

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen förskola och fritid och Ekonomiavdelningen.

Sammanfattning

Förvaltningen har gjort en utredning kring för- och nackdelar med fritidsverksamhet i privat respektive kommunal regi. För att få ett objektivt och bredare perspektiv inför framtida upphandlingar har förvaltningen tagit ett konsultföretag till hjälp med utredningen. Utredningen har skett utifrån intervjuer med nyckelpersoner i stadsdelen och i andra stadsdelar i Stockholms stad, där

erfarenhet finns av fritidsverksamhet i privat och kommunal regi. Företaget har även genomfört en kartläggning av marknaden för privata utförare av fritidsverksamhet.

Konsultföretaget Ramböll vill i sin redovisning särskilt uppmärksamma förvaltningen på tre punkter – kvalitet genom konkurrens, styrning genom avtal och volymfördelar.

- Det kan vara svårt att uppnå kvalitet genom konkurrens eftersom det är sannolikt att förvaltningen i kommande upphandlingar får in högst något extra anbud utöver anbud från existerande verksamheter.
- Vid eventuellt beslut om förlängning av befintliga avtal, bör förvaltningen genom tydligare reglerade avtal, kunna komma till rätta med en del av de problem som funnits, såsom öppettider.
- Utredningen har visat att det finns volymfördelar med större organisationer. Ramböll bedömer att detta är något som kan uppnås både genom kommunal verksamhet eller genom att en större andel av fritidsverksamheten upphandlas till samma entreprenör.

Förvaltningens synpunkter och slutsatser stämmer väl överens med den utredning som gjorts, varför förvaltningen lämnar ovanstående förslag till nämnden.

Bakgrund

Förvaltningen har gett företaget Ramböll Management Consulting i uppdrag att göra en utredning av för- och nackdelar med fritidsverksamhet i kommunal respektive privat regi, samt kartläggning av marknaden för privata utförare av fritidsverksamhet. Konsultföretaget Ramböll Management Consulting har i sin utredning intervjuat nyckelpersoner i stadsdelen samt i andra stadsdelar i Stockholms stad där erfarenhet finns av fritidsverksamhet i privat och kommunal regi. Företaget har även genomfört en kartläggning av marknaden för privata utförare av fritidsverksamhet.

I dagsläget drivs tre fritidsgårdar och tre parklekar i privat regi samt två parklekar i samarbete med lokala HSB föreningar. Detta utgör cirka 50% av stadsdelens utbud av fritidsgårdar och parklekar.

I privat drift är följande verksamheter:

Fritidsområde 1 och 2 (Dalens kvartersgård, Östberga fritidsgård, Årsta fritidsgård och Backens parklek) drivs på entreprenad av SYD AB sedan 2009-06-01. SYD AB's avtal går ut 2013-05-31 men kan förlängas 1 år. Avtalet löper på 3 Box 81. Slakthusplan 4
Telefon 08 508 14 000. Fax 08 508 14 444

+ 1 + 1 år och är förlängt en gång vilket innebär att avtalet kan förlängas ytterligare ett år tom 2014-05-31.

Parkleken Rågdaalen i Rågsved drivs av föreningen *Unga Örnar* sedan 2008-12-01. Avtalet löper på 3 + 1 + 1 år och är förlängt en gång vilket innebär att nuvarande avtal löper ut 2012-11-30. (Avtalet kan möjligen förlängas ytterligare ett år tom 2013-11-30.)

Parkleken Stacken i Hagsätra drivs av en lokal HSB förening och i samarbete med Ormkärsskolan. Parkleken får även bidrag från stadsdelsnämnden för hyreskostnader, el och ersättning för upprustning enligt överenskommelse.

Parkleken Stamparken i Östberga drivs i kommunal regi men i samarbete med den lokala HSB föreningen som bidrar med kostnader för en personal som arbetar 62,5 % i parkleken.

Konsultföretagets utredning

Förvaltningens syfte har primärt varit att få kunskap ur ett objektivt- och bredare perspektiv inför framtida upphandling av verksamheter inom fritiden och har därför tagit ett konsultföretag till hjälp med utredningen

Konsultföretaget Ramböll Management Consulting har i sin utredning intervjuat nyckelpersoner i stadsdelen samt i andra stadsdelar i Stockholms stad där erfarenhet finns av fritidsverksamhet i privat och kommunal regi. Företaget har även genomfört en kartläggning av marknaden för privata utförare av fritidsverksamhet.

Ramböll vill i sin redovisning särskilt uppmärksamma förvaltningen på tre punkter – kvalitet genom konkurrens, styrning genom avtal och volymfördelar.

Den marknadskartläggningen som Ramböll genomfört tyder på att det kan vara svårt att uppnå kvalitet genom konkurrens. Ramböll bedömer att det är sannolikt att förvaltningen får in högst något extra anbud utöver anbud från existerande verksamheter.

I utredningen har framkommit att förvaltningen påpekat vissa problem vid uppföljning av befintliga verksamheter. Vid eventuellt beslut om förlängning av befintliga avtal bör förvaltningen ta i beaktning hur verksamheterna har hanterat dessa synpunkter på förbättringar. Ramböll bedömer även utifrån andra

stadsdelars erfarenheter att förvaltningen borde kunna komma till rätta med en del av de problem som funnits, såsom öppettider, genom tydligare reglerade avtal.

□ Utredningen har visat att det finns volymfördelar med större organisationer som till exempel möjligheten att flytta runt personal efter behov för att säkerställa öppethållande, en viktig kvalitetsaspekt inom fritidsverksamhet. Ramböll bedömer dock att detta är något som kan uppnås både genom kommunal verksamhet eller genom att en större andel av fritidsverksamheten upphandlas till samma entreprenör. Sannolikheten att erhålla anbud från en större privat aktör är dock enligt Rambölls uppfattning liten.

Utredningen finns i sin helhet som bilaga.

Förvaltningens egna kontakter

Förvaltningen har även kontaktat följande stadsdelar i juni för att få en nulägets bild av förhållandet mellan privat respektive kommunal drift inom fritiden:

Farsta SDF

Upphandling genomfördes 2009 och fick då inga anbud. Deras fritidsverksamhet är i kommunal regi.

Älvsjö SDF

Fritidsverksamheter är i kommunal regi. Enligt uppgiftslämnaren har det inte funnits intresse från privata aktörer och ingen upphandling har genomförts.

Skärholmen SDF

Fritidsverksamheten är i kommunal regi. Upphandling pågår dock för närvarande. Få privata aktörer har lagt anbud, dock hoppas förvaltningen att flera intressenter ska inkomma innan upphandlingen avslutas.

Hägersten – Liljeholmen SDF

Upphandling av fritidsverksamhet genomfördes under 2011. Det inkom tre anbud. De tillfrågade anser att begränsade ekonomiska resurser är bidragande orsak till det låga antal anbud inom verksamhetsområdet.

Södermalm SDF

Upphandling av fritidsverksamhet genomfördes 2009. Det inkom två anbud. Förvaltningen anser som ovan att de begränsade ekonomiska resurserna kan vara ett skäl till det låga antal anbud .

Spånga- Tensta SDF

Upphandling av fritidsverksamhet genomfördes och avslutades 2012. Stadsdelen har även upphandlat två andra verksamheter 2009 vid de båda tillfällena inkom två anbud.

Förvaltningens bedömning

Den utredning och analys som har gjorts gällande för- och nackdelar kring privat respektive kommunal regi stämmer till stora delar med förvaltningens uppfattning och erfarenheter.

Privat drift där fler verksamheter ingår har bättre förutsättningar. Detta bekräftas även av de stadsdelar som förvaltningen har kontaktat i frågan. Det bidrar till valfrihet, utveckling och nya möjligheter inom avtalets ramar om enheter har tillräckliga resurser. Det genererar i en stabil personalgrupp där det finns visst utrymme för flexibilitet och vikarietäckning. Ekonomiska resurser och befintligt material har även förutsättningar att utnyttjas mer effektivt och flexibelt.

Vi ser uppenbara nackdelar med små, enstaka verksamheter på entreprenad med sämre ekonomi och utvecklingsmöjligheter samt svårigheter med personalbemanning vid sjukdom, semestrar och fortbildning. Vår erfarenhet är att det lätt blir en stagnation i verksamheten där aktiviteter och materialinköp minskar. Andra väsentliga problem är att det finns sämre möjligheter till flexibilitet i öppethållande och personalbemanning, att samarbetet i området försvåras samt att lokalanvändningen inte nyttjas optimalt. Nackdel är att villkoren blir låsta ett visst antal år genom upphandlingen och utföraren har få incitament att förbättra verksamheten över den nivå som står i anbudet. Barn och ungdomskulturen är rörlig och vi måste anpassa oss till de lägen och problem som uppstår i stadsdelen.

Det är få företag eller föreningar som lägger anbud på fritidsverksamhet. Vinstmöjligheterna är små och besparingar drabbar verksamhetens personalbemanning och kvalitet.

Den fördelning och balans som finns idag mellan verksamheter i kommunal respektive privat regi fungerar i stort sätt väl. Det finns möjlighet att genomföra de aktiviteter som förutsätter samverkan och flexibilitet hos ledning och personal. Att i detalj formulera den önskade flexibilitet som rör personella och ekonomiska resurser i ett avtal med en privat entreprenör är dock näst intill omöjligt. Samverkan som rör personella resurser medför därför som regel extra kostnader för förvaltningen.

Övergripande skollovprogram och arrangemang planeras och finansieras gemensamt för fritidsverksamheten av de kommunala verksamheterna. Samarbete med de privata aktörerna sker sedan i viss mån vid genomförandet. Den verksamhet som drivs i kommunal regi är också grundstommen för sommarverksamheten; badbussarna och aktiviteterna på Gålö. Den kommunala fritidspersonalen har arbetat upp en väl strukturerad organisation med kunskaper och adekvat säkerhetsutbildning.

I Rågsved finns ett väl upparbetat samarbete mellan fritiden och skola, polis m.fl. som är viktigt att ta tillvara. Barn och ungdomar utgör en målgrupp för de projekt som startar under 2012 med anledning av de beviljade medlen från Söderortsvisionen. Där blir samverkan mellan personal och samnyttjande av lokaler en viktig förutsättning för att nå målen i projekten. Att endast ha en liten verksamhet i Rågsved i annan regi försvårar en önskvärd sammanhållen verksamhet. Att alla verksamheter i Rågsved tillhör samma regi innebär att förvaltningen och alla verksamheter kan planera och nyttja lokalerna och personalen på bästa tänkbara sätt, särskild under sommaren och lovtider. Den möjligheten att kunna flytta personalen inom verksamheten i samma regi säkerställer det kontinuerliga öppethållande av verksamheten. Detta innebär dessutom möjligheten att kunna utföra andra aktiviteter flexibelt som kräver mer personal och samarbete med övriga verksamheter. En geografiskt sammanhållen verksamhet innebär bättre förutsättningar för kvalitet, mångfald av aktiviteter, och flexibla öppettider efter behov.

Förvaltningens förslag

För att möjliggöra en sammanhållen fritidsverksamhet i Rågsved genom att nyttja personal och lokaler på bästa sätt, föreslår förvaltningen att parkleken Rågdalen återgår i kommunal regi då avtalet löper ut 2013-11-30.

Förvaltningen föreslår att det utreds vidare vad som är den mest lämpliga formen för samverkan med andra aktörer i fritidsverksamheten. Utredningen syftar till att hitta en form för samverkan som både innebär flexibilitet, stabilitet och att fler aktörer kan bidra. En del praktiska, ekonomiska och juridiska frågor behöver då belysas. Förvaltningen avser återkomma med förslag i samband med antagande av nästa aktivitetsplan.